

[Ragnhild Andersen.]

hørte jeg den ærede ordfører for udvalget, det ærede medlem hr. Thestrup, udtale, at denne forbrugsforhøjelse, som det jo bliver for grundejerne, var et led i regeringens almindelige politik. Den højtærede finansminister har i søndags udstødt høje veråb om; at organisationerne har magten og rigsdagen ansvaret for prisudviklingen, og at det ikke kan blive ved at gå. Men i spørgsmålet om en umotiveret lønforhøjelse til grundejerne er det rigsdagen, der i dag har både magten og ansvaret, og her viger man ikke tilbage for at give prisskruen en ekstra drejning. Rigsdagen må skaffe sig indflydelse på pris- og lønbewægelserne, siger man. Ja, men her har man da indflydelsen! Nej, når sandheden skal siges, er den vel her som på andre områder den, at det kun er den brede befolknings rygstykker, man sigter efter. De smukke formål og gode hensigter giver man en god dag, når der er tale om kapitalejernes udbytter. Samtidig skåner man i tusindvis af rige medborgere ved at opretholde aldersgrænsen i forslaget om den tvungne opsparing. Det kunne forøvrigt være meget interessant at få at vide — og jeg vil gerne spørge den højtærede minister, om han kan skaffe oplysning derom —, hvor mange grundejere der falder udenfor den tvungne opsparing?

Nu har man talt vidt og bredt i årevis om det frygtelige svælg mellem lejeniveauerne i det gamle og det nye byggeri, og så kommer man her efter dette årelange hovedbrud og præsenterer befolkningen en løsning, som ingen løsning er. Lovforslaget indeholder ikke et fnug til løsning af dette alvorlige problem, men stiller blot i udsigt, at det vil man måske se på senere. Alligevel er man urimelig nok til, medens man lader hele dette problem ligge, at ville gennemføre direkte foræring til grundejerne for mere end 100 mill. kr. Påny har man fra rigsdagens side ladet ungdommen, der betaler de høje huslejer, i stikken. Man lovede den valget, men hvad fik den? Man lovede den bosætningslån; det er taget af dagsordenen til fordel for oprustningen. Man lovede nedbringelse af sortbørsbyggeriets skyhøje priser, men det er jo i realiteten ingenting, man foretager sig — det vil man se, når vi kommer til byggestøttelovgivningen — udover at skynde sig at sikre et forhøjet udbytte til grundejerne.

Vi kommunister vender os imod dette lovforslag som helhed, fordi det i forhold til såvel den bestående lejelov som forslaget fra 1948 indeholder så afgjorte forringelser for lejerbefolkningen, men først og frem-

mest fordi det indeholder en maskeret generel lejeforhøjelse til grundejerne, som ingen, heller ikke den højtærede minister eller udvalget, har kunnet føre bevis for nødvendigheden af.

Jeg er klar over, at vi står overfor et forlig, som der ikke kan pilles ved, et forlig, som forligspartnerne vil forsvare som løver og ikke tillade de mindste rettelser i. Jeg må derfor fastslå, at lejerne i denne situation svigtes af de partier, de havde grund til at forvente støtte hos for deres synspunkter. Sådan har det ikke været altid; engang var der et par af forligsmagerne, der gjorde sig til riddere på lejernes vegne, f. eks. det radikale parti. Jeg så netop, inden jeg gik herop, en drastisk og malende tryksag fra valget i oktober 1945, udsendt af de radikale i København. Den lyder:

„Huslejerne! Bolignød og større leje er konservatismens veje. En familie er sat på gaden. Hvor ærefuldt for de konservative! Partiet modsatte sig beskyttelse mod urimelige lejer for boliger og butikker.“

Denne valgplakat bliver også anvendelig ved næste valg, ærede medlemmer, blot ikke for det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards parti.

Bestemmelsen om, at lejligheder på 4 værelser og derover og med mindst 100 m² areal kan pålignes indtil 10 pct. i lejeforhøjelse foruden de førnævnte 5—6 pct., vil jo i særlig grad ramme klublejlighederne. Det kan derfor forventes, at disses indehavere og udlejere vil gøre flittigt forsøg på at overvælde disse forhøjelser på deres logerende. Sådanne forhøjelser skal godkendes af fremlejenævnene for at være gyldige. Men er flertallet her i salen opmærksomt på, at fremlejenævnene i øjeblikket arbejder under meget ugunstige, for ikke at sige skandaløse forhold, fordi man fra rigsdagens side i 1947 har forringet opsigelsesbeskyttelsen for de logerende, der er flyttet ind efter 1. juni 1947? Det er sådan, at de logerende ikke tør klage til nævnene af frygt for at blive sagt op. Nævnene gør selv de logerende opmærksom på, at det er forbundet med betydelig risiko at klage over lejen eller modsætte sig udlejernes krav om forhøjelse. Disse vilkår kan rigsdagen ikke være bekendt at byde de logerende og fremlejenævnets administration. Jeg skal derfor ved anden behandling drage omsorg for, at flertallet kommer til at tage stilling til, om man ønsker at opretholde den usaglige bestemmelse, som ganske særlig det ærede medlem hr. Johs. Christiansen har ansvaret for, men som han ikke siden har rørt en